

# دفترچه راهنمای دستورالعمل ها ایبخش نامه های مطب ها و دفاتر کار

## پزشکان متخصص

معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی البرز  
مدیریت درمان

دستورالعمل ضوابط بهداشتی و تسهیلات لازم در مطب

## فصل یک - کلیات :

**ماده ۱:** مطب به محلی اطلاق می گردد که پزشک دارای پروانه تاسیس مطب در آن به تشخیص بیماری و ارائه درمان اشتغال دارد. در این محل بیماران، خدمات سرپائی تشخیصی و درمانی را دریافت کرده و در صورت نیاز به تحت نظر یا بستری بودن به درمانگاه و یا بیمارستان ارجاع می شوند.

**تبصره ۱:** انتخاب عناوین مجعول برای تابلو مطب نظیر انستیتو، موسسه، مرکز، مطب شبانه روزی و نظایر آنها به هر شکل عنوان ممنوع می باشد.

**تبصره ۲:** ساختمان یا مجتمع پزشکان به مجموعه ای از مطب های پزشکان اطلاق می گردد که هر پزشک بطور مستقل به معاینه و مداوای بیماران می پردازد و ساختمان پزشکان موسسه پزشکی محسوب نمی گردد.

**تبصره ۳:** بکاربردن عناوینی مانند درمانگاه، کلینیک، پلی کلینیک، موسسه پزشکی برای ساختمان و مجتمع پزشکان ممنوع می باشد.

**تبصره ۴:** تابلوی کلیه ی پزشکان شاغل در اینگونه مجموعه ها باید برابر ضوابط سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران در محل مناسب و در معرض دید نصب گردد.

**ماده ۲:** فروش و تحویل هرگونه دارو، ملزومات و تجهیزات پزشکی در مطب ممنوع می باشد.

**تبصره ۵:** مصرف داروهای اورژانس در موارد فوریت های پزشکی و استفاده از ملزومات و تجهیزات پزشکی در درمان های سرپائی و سایر اقدامات مجاز در مطب، بعنوان مواد مصرفی خدمات پزشکی تلقی شده و مشمول ضابطه فوق نمی باشد.

**ماده ۳:** تعداد و شرایط کارکنان یک مطب باید متناسب با خدمات مجاز در مطب باشد.

**ماده ۴:** ساعات فعالیت مطب بنا به زمان فعالیت هر پزشک به نحو مقتضی مشخص و اعلام گردد.

**ماده ۵:** انجام خدمات تزریقات و پانسمان در مطب پس از اخذ مجوز قانونی مربوطه بلا مانع است .

**ماده ۶:** انجام اقدامات تشخیصی یا درمانی که طبق ضوابط و مقررات باید در موسسه پزشکی مربوطه انجام گیرد و انجام اعمال غیر مجاز ، مصرح در مصوبه ۵۵/۱۰/۶ هیئت مدیره نظام پزشکی در مطب ممنوع است.

**تبصره ۱:** صاحبان مطب ، موظف به ثبت مشخصات فردی کلیه مراجعین و بیماران با ذکر تشخیص بیماری آنها بر اساس معیارهای ICD ۱۰ می باشند.

**تبصره ۲:** در صورت مراجعه بعدی بیماران بعثت پیگیری بیماری اولیه ، می بایست مراحل سیر بیماری و نتایج اقدامات درمانی انجام شده در پرونده بیمار قید گردد.

**ماده ۷:** در مطب هایی که تزریقات ، پانسمان ، جراحی های سرپایی یا معاینات زنانگی بعمل می آید ، واکسیناسیون کلیه افرادی که به نحوی با بیمار یا وسایل و تجهیزات پزشکی ارتباط دارند بر علیه بیماری هپاتیت B الزامی است و حفظ سوابق واکسیناسیون با مصونیت جهت ارائه به بازرسین ضروری می باشد.

**ماده ۸:** هر موسس مطب پزشکی و دندانپزشکی موظف است تا مطب را منطبق با مفاد آئین نامه تاسیس و موضوع را به دانشگاه /دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه اعلام نمایند.

**تبصره ۱:** مطب هایی که تا کنون تاسیس شده اند نیز مشمول ضوابط این دستورالعمل می باشند .

**ماده ۹:** چنانچه ضوابط تعیین شده در آن آئین نامه پس از بازدید دانشگاه علوم پزشکی مربوطه به انقضای موعد مقرر رعایت نگردد به ترتیب زیر رفتار خواهد شد :

**الف:** تذکر شفاهی با قید در صورتجلسه بازرسی محل ، توسط دانشگاه علوم پزشکی مربوطه و تعیین زمان توافقی بین صاحب پروانه و بازرس دانشگاه برای انجام اصلاحات لازم بین یک الی شش ماه

**ب :** اخطار کتبی و تعیین مهلت نهایی برای انجام اصلاحات توسط دانشگاه علوم پزشکی مربوطه و انعکاس به سازمان نظام پزشکی محل جهت پیگیری موضوع و اعلام نتیجه به دانشگاه / دانشکده علوم پزشکی مربوطه .

### فصل دو - فضای فیزیکی :

**ماده ۱۰:** هر مطب پزشکی باید حداقل دارای یک اتاق معاینه با فضای مناسب و یک سالن انتظار با مساحت مناسب و سرویسهای کامل بهداشتی منطبق با شرایط منطقه ای و نظر دانشگاه/دانشکده ی علوم پزشکی مربوطه می باشد.

**تبصره ۱:** هر مطب پزشکی دارای مجوز تزریقات و پانسمان ، می تواند علاوه بر اتاقهای فوق یک اتاق با حداکثر دو تخت جهت ارائه خدمات تزریقات دارو ، سرم و انجام پانسمان تخصیص دهد .

**تبصره ۲:** وجود یک اتاق مجزا برای سایر خدمات پزشکی نظیر ثبت نوار قلب ، گچگیری و اقدامات حیاتی اورژانس نظیر CPR ( با رعایت جدا و محفوظ بودن بیماران ) اختیاری است و لی هرگونه افزایش اتاقها، تجهیزات که مطب را تبدیل به موسسه درمانی نماید ممنوع می باشد.

**ماده ۱۱:** معاینه بیماران بطور همزمان مجاز نمی باشد و محل معاینه بیماران باید از محل انتظار کاملاً جدا باشد .

**ماده ۱۲:** پوشش دیوار ها و سقف باید سالم ، صاف و بدون درز و شکاف و تمیز باشد.

**ماده ۱۳:** کف کلیه ی اتاقها ، راهروها ، توالت و محدوده دستشویی باید سالم، صاف و بدون درز و شکاف و از جنس قابل شستشو باشد.

**تبصره ۱:** دیوارهای اتاق مربوط به واحد تزریقات و پانسمان ، باید تا ارتفاع ۱/۸۰ متر از کف با کاشی ، سرامیک یا سنگ پوشیده شده باشد . در غیر اینصورت کلیه ی وجوه دیوار با رنگ قابل شستشو نظیر رنگ روغن رنگ شده و تمیز باشد.

**تبصره ۲:** نصب دستشوئی همراه با مایع صابون در واحد تزریقات و پانسمان ضروری می باشد.

**ماده ۱۴:** کاسه سنگ توالت و دستشوئی ها از جنس سرامیک یا چینی سالم و بدون شکستگی یا ترک خوردگی بوده و مجهز به شتر گلو باشد .

**ماده ۱۵:** دیوار محل دستشوئی ( اطراف دستشوئی ) بطور مناسب کاشیکاری گردد و دیوار توالت قابل شستشوی روزانه باشد.( دیوار توالت حتی الامکان تا ارتفاع ۱/۸۰ متر از کف با کاشی ، سرامیک یا سنگ پوشیده شده باشد.)

**ماده ۱۶:** در و پنجره ها باید سالم و رنگ آمیزی شده و تمیز باشد ( در و پنجره های آلومینیومی نیازی به رنگ آمیزی ندارند.)

**ماده ۱۷:** مطب باید دارای انشعاب آب لوله کشی بهداشتی باشد .

**ماده ۱۸:** فاضلاب مطب باید به روش بهداشتی جمع آوری و دفع گردد.

**ماده ۱۹:** تمهیدات لازم برای جلوگیری از وجود ، ورود ، نشو و نمای حشرات در مطب به عمل آید.

**ماده ۲۰:** رعایت اصول فنی و نکات ایمنی در کلیه قسمتهای ساختمان ضروری می باشد.

**ماده ۲۱:** درجه حرارت اتاقها ، هال و راهروها برحسب فصول مختلف سال متعادل باشد و حتی الامکان از تهویه مناسب و نور کافی برخوردار باشد.

**فصل سه - مقررات بهداشتی:**

**ماده ۲۲:** وجود مواد پاک کننده مایع در دستشویی برای بیماران و مواد ضد عفونی کننده متناسب جهت سطوح و تجهیزات در مطب الزامی است .

**ماده ۲۳:** استفاده از وسایل یکبار مصرف با توجه به نوع خدمات برای هر بیمار ضروری است و می بایست پس از استفاده به طریق بهداشتی دفع گردند .

**ماده ۲۴:** تفکیک زباله های خطرناک ( وسایل عفونی ، سر سوزن ، تیغ بیستوری و سایر وسایل برنده ، مواد آلوده به انساج و خون و سرم ) از زباله های عادی ضروریست و باید در کیسه های مقاوم زباله قرار گرفته و به طریق بهداشتی دفع شوند .

**تبصره:** تیغهای جراحی و سرسوزنهای مصرف شده باید در ظروف مقاوم و ایمن جمع آوری و دفع بهداشتی گردند. (safety box)

**ماده ۲۵:** وجود زباله دان درب دار قابل شستشو و دارای کیسه زباله مقاوم در مطب الزامی است.

**ماده ۲۶:** کلبه ی تختهای قابل استفاده برای بیماران ، دارای ملحفه تمیز و سالم و با پوشش کاغذی مناسب پوشیده شده باشند .

**ماده ۲۷:** ابزار مورد مصرف در مطب که نیاز به گند زدایی (Disinfection) و یا سترون کردن ( Sterlization ) دارد باید به طور مرتب و مناسب بعد از هر بار مصرف ، گند زدایی و یا سترون گردد.

**ماده ۲۸:** کلبه ی قسمتهای مطب بطور مرتب نظافت و در موارد ضروری محل های آلوده با یکی از مواد گند زدا ، گند زدایی ( ضد عفونی ) گردد.

## **فصل چهار - تجهیزات:**

**ماده ۲۹:** مطب دارای واحد تزریقات و پانسمان ، علاوه بر داروهای اورژانس باید مجهز به کپسول اکسیژن ، وسایل تزریقات و پانسمان و تخت و فضای مربوطه باشد.

**ماده ۳۰:** در مطب‌هایی که جراحی‌های سرپائی و یا معاینات زنانگی بعمل می‌آید، وجود دستگاه فور یا اتوکلاو و جهت استریلیزاسیون وسایل و ابزار جراحی و معاینه الزامی است.

**ماده ۳۱:** بکارگیری فن آوری و استفاده از تجهیزاتی که کاربرد آنها نیاز به اخذ پروانه فعالیت خاص دارند در مطب ممنوع است ( نظیر وسایل پرتوپزشکی، پزشکی هسته‌ای، رادیوتراپی، توانبخشی، اپی لیزر ( لیزر پوست ) و لیزیک ( لیزر چشم ))

**ماده ۳۲:** روش‌ها و وسایل تشخیصی درمانی نظیر دستگاه‌های EEG,EMG,NCV,EKG، دانسیتومتری، سونی‌کیت، کرایو، کوتر، الکترولیز، هیدرودرمی، الکتروآکوپانچر، چراغ مادون قرمز، UV با رعایت مقررات و ضوابطی که از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در هر مورد تدوین کرده است، در مطب قابل استفاده و بهره‌برداری است.

**تبصره:** در خصوص دستگاه‌های قابل استفاده در مطب که نیاز به تبحر خاص و یا گذراندن دوره آموزشی مشخصی می‌باشند، دستورالعمل‌های مربوطه از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به دانشگاه‌های علوم پزشکی و سازمان نظام پزشکی اعلام می‌گردد( نظیر نحوه و شرایط آندوسکوپی در مطب، شرایط راه اندازی دستگاه دانسیتومتری و اپی لیزر و غیره ).

## فصل پنجم - اطلاع‌رسانی و ثبت اطلاعات:

**ماده ۳۳:** پزشکان در انتخاب نوع تابلو، سرنسخه، کارت ویزیت و بکاربردن عناوین باید مطابق مفاد آئین نامه مصوبه شورای عالی نظام پزشکی مورخ ۷۸/۴/۱۹ و مصوبات بعدی اقدام نمایند.

**ماده ۳۴:** اطلاع رسانی مفید جهت ایجاد سهولت دسترسی مردم به خدمات تشخیصی درمانی مورد نیاز زیر نظر سازمان نظام پزشکی هر منطقه قابل انجام است .  
تبصره : نحوه اطلاع رسانی منطبق با مقررات سازمان نظام پزشکی و تصمیمات متخذه در حوزه سازمان نظام پزشکی می باشد.

**ماده ۳۵ :** اطلاع رسانی باید حاوی اطلاعات پایه ( نام ، تخصص ، آدرس ، تلفن ، ساعات کار ، وسایل تشخیصی درمانی ) مشمول کلیه ی پزشکان و دندانپزشکان متقاضی در هر حوزه سازمان نظام پزشکی باشد .

**تبصره :** هرگونه تبلیغات انفرادی در رسانه ها و جراید کشور و یا تبلیغ درمان های پزشکی ( نظیر تبلیغ ترک اعتیاد ) بمنزله تبلیغات تجاری و مجعول محسوب گشته و منع قانونی دارد.

**ماده ۳۶ :** بایگانی مدارک پزشکی و نگهداری سوابق پزشکی بیماران در مطب ضروری و قابل دسترس است .

**ماده ۳۷ :** گزارش دهی " بیماریهای اعلام شده " از طرف وزارت بهداشت ، درمان ، آموزش پزشکی اجباری می باشد.

**۱- اعضای سازمان نظام پزشکی (پزشکان ، دندانپزشکان ، داروسازان ، دکترای حرفه ای و متخصصین علوم آزمایشگاهی و لیسانسیه های پروانه دار) :**

**۱-۱:** تابلوی مطب پزشکان ، دندانپزشکان و لیسانسیه های پروانه دار باید ساده باشد ، اندازه آن از ۷۰×۵۰ cm تجاوز نکند ، فقط دو تابلو بیرون از مطب و دفترکار یا در محل مناسب نزدیک مطب و یا دفترکار نصب کنند.

**۲-۱- اندازه تابلوی آزمایشگاه و رادیولوژی نباید از دو برابر مجاز و تابلوی داروخانه برحسب موقعیت محل و در هر صورت نباید از سه برابر مجاز (مطب ها) بزرگتر باشد .**

**۳-۱- در تابلوها نام و نام خانوادگی، ساعت پذیرش، شماره تلفن قابل ذکر است و فقط موظف به درج عناوین مندرج در پروانه تاسیس مطب پزشکی و دفترکار لیسانسیه پروانه دار می باشد . مدارکی که توسط وزارت بهداشت تصویب می شود را می تواند در تابلو، سرنسخه و کارت بیاورد**

**۴-۱- سرنسخه و کارت اعضای سازمان باید ساده باشد و اندازه آن از ۱۵×۲۵cm تجاوز نکند. در سرنسخه نام و نام خانوادگی نشانی مطب، دفتر کار و منزل و شماره تلفن مطب، دفتر کار و منزل و بیمارستان و ساعات پذیرائی بیمار، نوع تخصص یارشته طبابت و شماره نظام پزشکی براساس عناوین مندرج در پروانه مطب ذکر کنند، پزشکان و دندانپزشکان عمومی ضمن قید عناوین به شرح پروانه مطب (پزشک عمومی-دندانپزشک عمومی) می توانند رشته های طبابت مورد علاقه خود را بدون ذکر عنوان تخصصی در تابلو و سرنسخه قید نمایند. (سه رشته: ۱۲/۱۵۵۰۹ مورخ ۸۵/۳/۸ معاون نظارت و برنامه )**

**۵-۱- کسانی که تحصیلات خارجی ایشان به موجب ارزشیابی صادره از وزارت بهداشت و درمان ویا وزارت فرهنگ و آموزش عالی ویا وزارت آموزش و پرورش تخصصی شناخته شده است. متخصص کشوری می باشند که تحصیلات مذکور را در آنجا انجام داده اند و می توانند این موضوع را در تابلو و سرنسخه خود قید کنند، کسانی که پس از پایان تحصیلات تخصصی در خارج از کشور برای اخذ درجه تخصصی ناگزیر به شرکت در امتحان در ایران شده اند متخصص رشته مربوطه در ایران شناخته می شوند.**

**۶-۱- کسانی که در یک رشته تخصصی متخصص شناخته شده اند و مایلند در یکی از شاخه های آن رشته کار کنند می توانند شاخه انتخابی را در تابلو و سرنسخه خود قید کنند (بدون ذکر متخصص در رشته فرعی )**

**۷-۱- پزشکان و دندانپزشکان** و لیسانسیه های پروانه دار که با معاذیر موجه نمی توانند در مطب یا دفتر کار خود حضور یابند (حداکثر به مدت شش ماه)، پزشک، دندانپزشک، یا لیسانسیه پروانه دار واجد شرایط و هم رشته خود را به اطلاع سازمان نظام پزشکی و معاونت درمان و دارو دانشگاه محل، به جای خود انتخاب و معرفی نمایند و مسئولیت کامل امور درمانی بعده فرد جانشین است که باید با مهر و امضاء خود مبادرت به صدور نسخه کنند.

**۸-۱: هیچ پزشک، دندانپزشک یا لیسانسیه پروانه دار نمی تواند از تابلو و سرنسخه افراد فوت شده یا منتقل شده به محل دیگر استفاده نمایند.**

**۹-۱: پزشکان، دندانپزشکان و لیسانسیه های پروانه دار، که قصد دارند مطب یا دفتر کار مشترک دایر کنند می توانند تابلو با ذکر نام پزشکان، دندانپزشکان و لیسانسیه های پروانه دار اداره کننده مطب و یادفاتر کار داشته باشند به شرط آنکه ابعاد تابلو از دو برابر ضوابط سازمان تجاوز نکند.**

**۱۰-۱: دایر نمودن مطب یا دفتر کار دوم در یک شهر بر اساس شهر قید شده در پروانه مطب با ذکر ساعت کارنشانی دو مطب یا دفتر کار و با کسب اجازه از سازمان نظام پزشکی و اطلاع معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهر مربوطه بلامانع است**

**۱۱-۱: لیسانسیه های پروانه دار اجازه دارند تادر تابلوی دفتر کار خود فقط مدرک تحصیلی و عناوین قید شده در پروانه کار را ذکر نمایند و می توانند از عناوین مراقبت های دوران بارداری، تنظیم خانواده و بهداشت مادر نیز استفاده کنند و مدارک تحصیلی که توسط وزارت بهداشت و درمان تصویب می شود می توانند در تابلو و سرنسخه و کارت ویزیت منعکس کنند.**

**۱۲-۱: در کلیه موارد ابهام سازمان نظام پزشکی محل مشول تشخیص موضوع می باشد (۸/۲۷۷۵۸/ک مورخ ۲۷/۱۰/۷۸ وزارت بهداشت و درمان)**

**۲- پزشکانی می توانند از برگه های گواهی فوت استفاده نمایند که پروانه مطب معتبر و مطب فعال و عملکرد مورد تأیید معاونت درمان مربوطه را داشته باشند.**

مراکزی می توانند از برگه گواهی فوت استفاده نمایند که پزشک واجد شرایط در آن مرکز شاغل باشد. (۸/۲۵۰۴۲/س مورخ ۸۲/۱۱/۲۶ معاونت سلامت)

گواهی فوت برای مواردی صادر می شود که شامل موارد زیر نباشد:

۱-۲- فوت بیمار بستری شده در بیمارستان که تا ۲۴ ساعت پس از بستری در بیمارستان فوت می کند و برای علت مرگ وی تشخیص دقیقی وجود ندارد.

۲-۲- هر موردی از فوت که علت مرگ قابل تشخیصی برای آن وجود ندارد.

۳-۲- هر مورد فوت که احتمال وقوع جرم عمد یا غیر عمدی در پیدایش یا تسریع آن محتمل است و ممکن است شاکی یا خواهانی برای عامل انسانی آن وجود داشته باشد.

صدور گواهی فوت و جواز دفن اینگونه موارد به سازمان پزشکی قانونی محول می گردد. در موارد دیگر که احتمالات مزبور متصور نباشد و روند و علل مرگ کاملاً روشن است، گواهی فوت که در بیمارستان یا توسط پزشکان بخش خصوصی صادر می گردد، بمنزله جواز دفن است و ضروریست برای :

- موارد مرگهای مشکوک که پزشک علل مشخصی را برای آن نمی تواند تعیین کند.

- مواردی از مرگ که در جریان وقوع یا تسریع آن احتمال دخالت عمدی فردی یا جمعی متصور باشد. گواهی فوت یا جواز دفن صادر نگردد. و این وظیفه به همکاران محترم سازمان پزشکی قانونی واگذار شود (۸۹۳۵۱ مورخ ۸۳/۱۱/۲)

۳- انجام شیمی درمانی در مطب برای متخصصان رشته رادیوتراپیست ، انکولوژیست بدین شرح خواهد بود:

**الف) متخصصان این رشته در محدوده درمان solid tumor مجاز به انجام شیمی درمانی می باشند .**

**ب)** انجام شیمی درمانی سرپائی با رعایت اصول علمی و تحت نظارت پزشک و بودن وسایل کافی و مناسب در مواردی که زمان انفوزیون دارو محدود باشد ( حداکثر ۳-۲ ساعت ) صحیح است و منع قانونی ندارد .

**پ)** داشتن امکانات و وسایل احیاء در مطب الزامی است .

**ت)** حداکثر سه تخت برای هر مطب قابل پیش بینی است .

**ث)** حضور پزشک و نظارت مستقیم آن در زمان شیمی درمانی ضروری است .

**ج)** حضور یک نفر پرستار آموزش دیده مجرب در مطب ( جهت انجام شیمی درمانی ) الزامی است .

در ضمن شرایط شیمی درمانی در مطب برای رشته فوق تخصصی هماتولوژی ، انکولوژی تابع بندهای (ب) تا (ج) خواهد بود. (۲۸۱۳۶/ک مورخ ۷۷/۱۲/۱۹)

**۴- حدود وظائف و صلاحیت کار فارغ التحصیلان دکتری حرفه ای کایروپراکتیک** ( ۱/۲۶۳۴۵ مورخ ۷۶/۱۲/۲۶ سازمان نظام پزشکی )

**۴-۱:** پذیرش بیماران بصورت غیر مستقیم ( ارجاعی از پزشکان )

**۴-۲:** معاینه بیمار و تشکیل پرونده برای بیماران همگن و در صورت غیر همگن بودن باید با حضور دائم یکی از محارم صورت پذیرد.

**۴-۳:** تشکیل پرونده و ثبت مشخصات کامل و سیر بیماری و نگهداری دفتری برای آمار

**۴-۴:** درمان کایروپراکتیکی (تنظیم و تطبیق مفاصل توسط دست و صورت لزوم استفاده از درمان های جانبی نظیر اولتراسوند - تحریک الکتریکی عضلات - سرما- گرما- بصورت محدود در جهت اهداف درمانی و کمک به عمل تنظیم و تطبیق مفاصل )

**۴-۵:** توصیه رژیم های بهداشتی مناسب - تجویز وسایل طبی (کرسر کمر، گردن و.....) جهت تسریع معالجه بیمار

**۴-۶- حق تجویز هیچ نوع دارو و دستور انجام آزمایشات کلینیکی و پاراکلینیکی را ندارند (دارندگان مدرک دکتری حرفه ای پزشکی و بالاتر مستثنی هستند)**

**۴-۷: ارجاع بیمار به پزشکان متخصص زیربط جهت مشاوره پزشکی**

**۴-۸: فارغ التحصیلان کایروپراکتیک منحصر "مجاز به صدور گواهی استراحت می باشند ولی گواهی صحت مجاز نمی باشند.**

**۴-۹: فارغ التحصیلان کایروپراکتیک حق انجام تزریقات داخل مفصلی ندارند.**

**۴-۱۰: فارغ التحصیلان ملزم به استفاده از عنوان (دکتر کایروپراکتیک) در تابلوی دفتر کار می باشند.**

### **۵- طب سوزنی:**

- پزشکانی که دوره مورد قبول معاون آموزشی و امور دانشگاهی را که حداقل ۶ماه می باشد. طی نموده باشند می توانند به عنوان یک روش درمانی بدون داشتن تابلو و سرنسخه و تبلیغات در مطب استفاده کنند (۸/۶۷۶/س مورخ ۸۱/۴/۱۷ معاونت سلامت)

- فقط کسانی که دارای دکتری طب سوزنی هستند می توانند از عنوان طب سوزنی در تابلو استفاده کنند و دوره آموزش کسانی که پزشک نباشند و ارزشیابی کارشناسی یا کارشناسی ارشد دریافت کنند، می بایست تحت نظارت پزشکان دارای مجوز معاونت سلامت، فعالیت نمایند. (۸/۲۱۳۵/س مورخ ۸۱/۱۰/۲۴)

**۶- دفتر کار مشاوره تغذیه و رژیم درمانی ( ۱۰۳۲۶۱ مورخ ۸۴/۱۲/۲۷ شماره معاونت درمان دانشگاه ایران ؟)**

**۶-۱- صرفا فارغ التحصیلان رشته تغذیه پس از احراز شرایط مجاز به تاسیس و فعالیت در چنین دفاتری می باشند .لذا تاسیس اینگونه دفاتر توسط هر شخص دیگری و یا مبادرت به ارائه خدمات فوق در هر مکان دیگری غیر مجاز تلقی می گردد .**

**۶-۲- روش قانونی پذیرش و ارائه خدمات: ارجاع بیماران از سوی پزشکان به مسئولین فنی دفاتر مجاز ،هزینه مشاوره ها منطبق با تعرفه های مصوب باشد ،**

برگه های نسخه رژیم غذایی باید ممه‌ور به مهر و امضاء شخصی کارشناس ارائه دهنده رژیم باشد .

**۳-۶:** ارائه مشاوره یا رژیم درمانی به هر شکل غیر متعارفی نظیر مکاتبه ای ، گروهی شرکت در جلسات سخنرانی در اماکنی نظیر تئاترها ، مراکز جمعی و امثالهم ، ارائه نرم افزارها ، ارائه مشاوره توسط افراد غیر ذیصلاح ، ارائه مشاوره به شیوه منتسب به افراد مختلف اعم از ذیصلاح و غیر ذیصلاح ، فروش هرگونه کتاب ، جزوه ، نرم افزار ، ترازو و امثالهم ، تعرفه غیر قانونی ، اخذ وجه تعرفه چند جلسه به صورت یک جا در مراجعه اول غیرمجاز می باشد.

**۴-۶:** مشاوران تغذیه دارای مجوز تاسیس ملزم به درج مقطع تحصیلی خود بر روی تابلومی باشند و در ضمن پزشکان و پیرا پزشکان غیر از رشته تغذیه ، مجاز به ذکر عنوان تغذیه و رژیم درمانی بر روی تابلوی مطب یا دفترکار خود نیستند .

**۷-** ساعات کار موظف ماهیانه پزشکان و دندانپزشکان دارای پروانه ویا مجوز مطب در بیمارستان ها و درمانگاه ها و مطب جهت صدور گواهی فعال بودن مطب ، حداقل سه نوبت کاری در هفته در مراکز یاد شده و مطب می باشد (۸/۱۴۰۸۹/ک مورخ ۷۹/۸/۱ وزارت بهداشت )

**۸-** تاسیس مطب دوم : در تهران پزشکی که برگ تجدید نام نویسی سالانه خود را تکمیل می نماید اگر روزهای مطب و ساعت آن باهمدیگر تلاقی نداشته باشد . طی فرمی که در سازمان نظام پزشکی تکمیل می نماید با امضاء ریاست سازمان ، مجوز تاسیس مطب دوم ، با رعایت سایر شرایط برای پزشک در خواست کننده صادر می شود . در مورد شهرهای اطراف تهران با موافقت نظام پزشکی محل و شبکه بهداشت و درمان منطقه می بایست صورت گیرد . همچنین معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی شهر مربوطه از تاسیس مطب دوم پزشک متقاضی اطلاع حاصل کند. ( ۱۵/۲۱۷۳۰ مورخ ۷۹/۹/۳ سازمان نظام پزشکی )

۹- متخصص ارتوپدی می تواند هرگونه آرتروسکوپی را انجام دهد و انجام آرتروسکوپی در مراکزی که وسایل کافی داشته باشند و از نظر عفونت مراعات بشود می تواند به صورت سرپایی (Day clinic) انجام شود (۷۲۴۰/ک مورخ ۸۰/۶/۲۰ معاونت سلامت)

۱۰- انجام اسپیرومتری :

۱-۱۰: متخصصین رشته های داخلی ریه ،جراحی توراکس، ایمونولوژی و آلرژی اطفال ،طب کار می توانند بدون ارائه گواهی آموزش مبادرت به انجام و تفسیر اسپیرومتری نمایند .

۲-۱۰: متخصصین رشته های داخلی و کودکان در صورت ارائه گواهی دوره آموزش از بخش های آموزشی دانشگاهی و یا انجمن و جامعه متخصصین مربوطه می توانند به انجام تفسیر اسپیرومتری بپردازند (۲/۱۵۳۹۱۲/س مورخ ۸۰/۱۱/۳۰ معاونت سلامت)

۱۱- با توجه به اطلاعیه شماره ۱۷ دفتر تحقیق و توسعه معاونت غذا و دارو تولید و توزیع و مصرف داخلی آمپولهای دیکلوفناک سدیم و پیروکسیکام به علت عارضه برگشت ناپذیر فلج پا می بایست قطع شود (۵/۵۲/۲۳۳۷۹/د مورخ ۸۰/۷/۲۲ مدیرکل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر )

۱۲- مشاوره الکترونیازگنوزیس در مطب (اصلاحیه ) متخصصین داخلی مغز و اعصاب

۱۳- در صورتی که متخصصین داخلی مغز و اعصاب فارغ التحصیل سال های ماقبل ۷۶ باشند، گواهی مهارت آنان در شورایی که اعضاء آن توسط معاون درمان و دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی وزارت متبوع تعیین خواهد گردید ، صادر می شود (۲۱۶۴۶/ک مورخ ۷۸/۱۱/۲۳ معاونت درمان وزارتخانه )

۱۴- با توجه به دستورالعمل شماره ۸/۲۲۸۵۰/پ مورخ ۷۹/۹/۱۲ پزشکی می توانند از عنوان فوق تخصص در تابلو و سرنسخه استفاده کنند که در آزمون نهایی (مورد فوق تخصصی) قبول شده باشند و پزشکی که دوره تکمیلی (فلوشیپ) را

گذرانده اند نمی توانند از عنوان فوق تخصصی در تابلو و سرنسخه استفاده نمایند  
(۸/۲۷۹۱۵/ک مورخ ۷۹/۱۰/۱۹ وزارتخانه)

**۱۵-** صدور گواهی استراحت و دارو بدون معاینه بیمار به موجب مواد ۵۳۹ و ۵۴۰ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۷۵ جرم محسوب می شود و از نظر مقررات انتظامی پزشکی نیز تخلف انتظامی می باشند (۴۱۴۲/م مورخ ۷۹/۹/۱۲ دفتر وزیر)

**۱۶ -** فعالیت متمرکز و جمعی پزشکان در محل مطب خود در یک ساختمان تحت عنوان ساختمان پزشکان در صورتیکه تابلو هریک از پزشکان به صورت جداگانه ذیل تابلو ساختمان نصب گردیده باشد و هر کدام از ایشان دارای سرنسخه مستقل باشند بلا مانع است (۸/۴۵۸/ک مورخ ۷۶/۱۲/۷)

**۱۷-** تعرفه کارشناسان گروه پزشکی تا ۷۰٪ تعرفه پزشکی عمومی و تعرفه کارشناسان ارشد گروه پزشکی تا ۸۵٪ و دکترای گروه پزشکی تا ۱۰۰٪ تعرفه پزشک عمومی است (۳۸۵/ن آ/ت ۲۶۵۴۶ هـ مورخ ۸۲/۵/۱۹ تصویب نامه هیئت وزیران)

**۱۸-** وجود سرنسخه آزمایشگاه و رادیولوژی و دیگر مراکز در مطب پزشکان و ملزم نمودن بیمار جهت مراجعه به یک مرکز تشخیصی خاص و جاهت قانونی ندارد (۸/۶۷۸۱/س مورخ ۸۱/۴/۱۸ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

**۱۹-** پزشکان متخصصان داخلی در صورتی می توانند به انجام فعالیت آندوسکوپی (فوقانی : گاستروسکوپی و سیگموئیدوسکوپی) بپردازند که واجد شرایط ذیل باشند :

**۱-۱۹:** ارائه گواهی مبنی برگزاندن دوره آموزش علمی و عملی آندوسکوپی در طی دوره دستیاری داخلی از بخش گوارش دانشگاه محل تحصیل

**۲-۱۹:** گواهی شرکت در حداقل سه دوره کارگاه آموزش آندوسکوپی

**۳-۱۹:** عضویت در انجمن متخصصین گوارش و کبد ایران و شرکت مستمر در دوره های بازآموزی که توسط انجمن برگزار خواهد شد. گواهی صادره انجمن به همراه تصویر پروانه مطب به اداره کل صدور پروانه های معاونت سلامت وزارت بهداشت ارسال گردد. (۸/۱۴۷۲۷/ک مورخ ۸۰/۷/۸)

**۴-۱۹:** پس از دو سال تنها آن دسته از متخصصین داخلی قادر به تداوم این کار خواهند بود که دوره های مخصوص نوآموزی و بازآموزی معاونت آموزشی را طی نمایند. و تنها آندوسکوپي فوقانی و سیگموئیدوسکوپي توسط همکاران متخصصین داخلی مجاز می باشد (۲/۳۱۶۵۴/س مورخ ۸۳/۳/۶)

**۲۰-** دستیاران رشته های تخصصی تا پایان دوره دستیاری و اخذ گواهینامه تخصصی در رشته مربوطه اعم از پره بور و کسب مجوز تاسیس مطب با گذراندن خدمات قانونی و تعهدات خدمتی حق هیچگونه فعالیت انتفاعی در مطب (اعم از شخصی و غیره) در حضور یا بدون حضور پزشک اصلی را ندارند (۱۵/۵۷۷۶۰ مورخ ۸۱/۱۱/۲۰ معاون فنی سازمان نظام پزشکی)

**۲۱-** کلیه افراد واجد شرایط (پرستار - بهیار - پزشک یار) در صورت آمادگی می توانند صبح و عصر زیر نظر پزشک فعالیت نمایند و برای شیفت های مختلف مجوز صادر گردد (۸/۲۵۱۶۳/ک مورخ ۸۰/۱۱/۱۳ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی امور درمان)

**۲۲-** مطب پزشکان و دندانپزشکان تا زمان مراجعه بیمار می تواند فعالیت داشته باشد ولی نمی توانند از تابلو مطب شبانه روزی استفاده کنند (۸/۶۷۸۵/ش مورخ ۸۱/۴/۲۲ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی امور درمان و ۸/۶۱۳۴/ک مورخ ۷۹/۳/۲۱ مدیرکل صدور پروانه های وزارت بهداشت)

**۲۳-** افراد دارای مدرک تحصیلی معادل دکتری حرفه ای ناتروپاتیک می توانند تحت نظر یک نفر پزشک دارای پروانه مطب معتبر و تحت شرایط زیر فعالیت نمایند:

**۱-۲۳:** از تابلو و سرنسخه جداگانه استفاده نمایند.

**۲-۲۳:** قسمت طب سوزنی و مطب پزشک در یک ساختمان و محل متمرکز باشد.

**۳-۲۳:** خدمات مزبور در ساعات فعالیت مطب ارائه گردد (۲۱۵۸۹۸/ک مورخ ۷۵/۷/۷ مدیرکل صدور پروانه ها)

**۲۴-** پزشکان متخصص که در امتحانات نهایی مورد فوق تخصصی مردود شده و یا در امتحان شرکت نکرده باشند، نمی توانند از عنوان پره مورد فوق تخصصی در پروانه تاسیس مطب و تابلو و سرنسخه استفاده نمایند. و اگر قبلاً پروانه مطب پره مورد فوق تخصصی صادر شده باشد، پروانه صادره اخذ و براساس تخصص، پروانه تاسیس مطب جدید طبق مقررات صادر گردد. پزشکی که دوره تکمیلی (فلوشیپ) را گذرانده اند نمی توانند از عنوان فوق تخصصی در تابلو و سرنسخه استفاده نمایند. (۸/۹۱۹۳/ک مورخ ۸۰/۵/۱۵ و ۸/۲۷۹۱۵/ک مورخ ۷۹/۱۰/۱۹ مدیرکل صدور پروانه ها)

**۲۵-** انجام وازکتومی مانند سایر اعمال جراحی سرپائی در مراکز و مطب ها و درمانگاه هایی که دارای ضوابط قابل قبول وزارت بهداشت درمان و معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی را هستند قابل اجراست (۸/۱۵۵۸۳/ک مورخ ۷۸/۶/۱۷ مدیرکل صدور پروانه ها منضم به نامه دبیر رشته ارولوژی)

**۲۶-** کارشناسان گفتار درمانی با همکاری و به مسئولیت فنی یک نفر پزشک متخصص گوش و حلق و بینی و یا اطفال پس از اخذ مجوز رسمی از اداره کل صدور پروانه ها می توانند بدون استفاده از تابلو و سرنسخه جداگانه فعالیت کنند و گفتار درمانی در منزل بدون تجویز پزشک و حضور مسئول فنی محمل قانونی ندارد (۸/۲۵۰۵۱/ک مورخ ۷۵/۸/۲۷ مدیرکل صدور پروانه ها)

**۲۷-** پزشکان متخصص زنان و زایمان (غیر پرتوشناس) که دوره خاص سونوگرافی مورد تأیید معاونت آموزشی وزارت متبوع را گذرانده اند، نمی توانند از دستگاه سونوگرافی برای درمان بیماران خود استفاده نمایند. آن دسته از متخصصان زنان و زایمان که از قبل مجوز انجام سونوگرافی مورد تأیید معاونت امور آموزشی را دارند می توانند فقط جهت بیماران خود بدون تابلو و سرنسخه و خودداری از ارائه گزارش به کار خود ادامه دهند.

فقط بیماران خود را پذیرش و در زمینه رشته تخصصی خود سونوگرافی نمایند و از سونوگرافی بیماران ارجاعی از سوی سایر پزشکان خودداری کنند. از گزارش

سونوگرافی انجام شده خودداری نمایند. ضمناً اخذ مجوز رسمی از وزارت بهداشت درمان (اداره کل صدور پروانه ها) در این رابطه ضروری نیست (۸/۱۸۳۳۹/ک مورخ ۷۹/۷/۵ مدیر کل صدور پروانه ها و ۲۸۰۱۳/ک مورخ ۷۶/۱۱/۱۵ معاون درمان وزارت بهداشت و درمان)

**۲۸- فقط متخصصان داخلی، گوارش و قلب می توانند در زمینه رژیم درمانی و تغذیه در مطب خود فعالیت نمایند.** (۸/۵۰۲۲۵/ک مورخ ۷۷/۱۰/۱ مدیر کل صدور پروانه ها)

**۲۹- کلیه اعمال تشخیصی و درمانی که برای انجام آن نیاز به بیهوشی عمومی یا موضعی خاص (Regional block) نباشد و ایجاد خطر یا عارضه ننماید در مطب قابل انجام است.** (۸/۲۵۴۸۳/ک مورخ ۷۵/۸/۲۸ مدیر کل صدور پروانه ها)

**۳۰- ماما پایشکی که در حین ولادت حضور و درزایمان دخالت داشته مکلف به صدور گواهی ولادت و ارسال یک نسخه آن به ثبت احوال محل در مهلت اعلام شده می باشد.** (۷۲/۷/ک مورخ ۷۹/۵/۱۲ معاونت درمان وزارت بهداشت و درمان)

**۳۱- مبادرت به گرفتن نوار الکترو گرافی توسط پزشکان در راستای تشخیص بلا مانع است.** (۸/۸۳۴۰/ک مورخ ۷۵/۵/۱ مدیر کل صدور پروانه ها) همچنین مبادرت به انجام اکوکاردیوگرافی با رعایت کلیه ضوابط و مقررات و رعایت اصول انطباق امور پزشکی با موازین شرعی مقدس در مطب بلامانع می باشد. (۸/۱۱۳۹۰/ک مورخ ۷۵/۶/۵ مدیر کل صدور پروانه ها) پزشکان متخصص قلب و عروق در صورتی می توانند از دستگاه تست ورزش (ETT) در مطب استفاده کنند که امکانات CPR داشته باشند (۸/۲۹۵۴۱/ک مورخ ۷۹/۱۱/۴ مدیر کل صدور پروانه ها)

**۳۲- تجویز عدسی (کنتاکت لنز) طبق آئین نامه تجویز عینک طبی فقط در صلاحیت چشم پزشکان است لذا ضمن جلوگیری از انجام این امر توسط مراکز معرفی شده، با پرونده تنظیمی به کمیسیون تعزیرات معرفی گردند** (۸/۱۲۳۷۱/ک مورخ ۷۴/۵/۲۵ مدیر کل امور پروانه ها) همچنین به استثناء کارشناسان بینائی سنجی در دفاتر کار در امر تجویز عینک نیز فعالیت می نمایند لزومی به وجود عینک در موسسات ساخت و فروش عینک طبی نمی باشد. ضمناً تاکید می شود عینک سازان

طبی دارای پروانه های قانونی مجاز به تعیین نمره عینک نمی باشند. (۸/۲۶۹۰۸/ک مورخ ۷۵/۱۲/۱۲ مدیرکل صدور پروانه ها )

**۳۳-** فعالیت شغلی پزشکان و صاحبان حرف وابسته در ساختمان های مسکونی و تجاری ملکی و اجاری بلامانع است (۷۵/۶۲/۳۳۲۲۳/د مورخ ۸۰/۱۱/۱۰) مدیرکل نظارت بر امور دارو و مواد مخدر

**۳۴-** جهت صدور گواهی فعالیت مطب پزشکان و دندانپزشکان و دفاتر کار مامائی به طریق زیر عمل می شود: داشتن گزارشات بازدید از مطب یا دفتر کار ، ارائه قرارداد یکی از بیمه های خدمات درمانی ، تامین اجتماعی و یا نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران ، ارائه تسویه حساب ، مالیاتهای مطب یا دفتر کار (۸/۲۴۳۷۷/ک مورخ ۷۹/۹/۲۹ مدیرکل صدور پروانه ها )

**۳۵-** تاتدوین آئین نامه جدید روش درمانی حجامت صدور یا تمدید مجوزهای حجامت صورت نمی گیرد (۸/۱۶۶۲۴/س مورخ ۸۵/۴/۲۵ مشاور معاون سلامت و رئیس اداره امور پروانه ها ) و تا صدور آئین نامه جدید :

**۳۵-۱-** رعایت نکات بهداشتی

**۳۵-۲-** انجام حجامت در قالب طرح تحقیقاتی

**۳۵-۳-** نداشتن تابلو ، سرنسخه و تبلیغات در محل اجرای طرح تبلیغاتی ضروری است

**۳۶-** هر نوع عمل جراحی یا طبی مشروع که با رضایت شخص یا اولیاء یا سرپرستان یا نمایندگان قانونی آنها و رعایت موازین فنی و علمی و نظامات دولتی انجام شود . جرم محسوب نمی شود و در موارد فوری رضایت ضروری نخواهد بود (۹۱۵۴۱/س مورخ ۸۵/۷/۲ معاون سلامت)

**۳۷-** با توجه به لزوم رعایت کامل حقوق بیماران ، موارد زیر یادآوری و بر رعایت کامل آن تاکید می گردد: (۲/۳۶۵۱/ب مورخ ۸۵/۴/۱۹ مدیرکل سلامت خانواده و جمعیت ):

۱-۳۷- در هر ساعت نباید بیش از ۶ نفر بیمار ویزیت گردد .

۲-۳۷- ویزیت همزمان ۲ یا چند نفر بیمار به هیچ وجه جایز نمی باشد .

۳-۳۷- به هیچ وجه نباید از حضور همسر بیمار ممانعت شود.

۳۸- هنگام صدور پروانه فعالیت شاغلان حرفه های پزشکی از سوی سازمان نظام پزشکی فرد موظف است تعهدی کتبی مبنی بر اطلاع فوری محل کار (قبل از شروع فعالیت) و تصویر پروانه صادره به انضمام تصویر پروانه دائم به معاونت درمان دانشگاه یا به شبکه مربوطه ارائه نماید. بدیهی است با فعالیت درمانی بدون اطلاع دانشگاه مربوطه، برخورد قانونی صورت خواهد پذیرفت. (۱/۹۳۸۲۷ ب س مورخ ۸۵/۷/۸ معاونت سلامت)

۳۹- با تجویز داروهای خارج از فهرست توسط پزشک (در مطب) و فروش آنها توسط داروخانه هابدون نسخه پزشک مانند الکل-متادون و بنزودیازپین هادر چارچوب مقررات برخورد خواهد شد. (۷/۹۸۶۵ ب/س مورخ ۸۵/۷/۱۸ معاون سلامت)

۴۰- تابلو مطب پزشکان، دندانپزشکان و لیسانسیه های پروانه دار باید سفید و ابعاد آن ۵۰×۷۰ سانتی متر بوده و فقط مجاز به داشتن دو تابلو بیرون از مطب یا دفترکار می باشند. پزشکان عمومی حتما بایستی در سرنسخه و تابلو عنوان پزشک عمومی را قید نمایند و سپس در صورت تمایل سه رشته مورد علاقه خود را بدون ذکر عنوان تخصصی در تابلو و سرنسخه درج نمایند (شماره ناخوانا مورخ ۸۲/۶/۲۴ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

۴۱- ساختمان پزشکان به چند مطب پزشکی یا دندانپزشکی اطلاق می گردد که در یک ساختمان هر کدام با داشتن مطب و تابلو و سرنسخه مستقل و پروانه تاسیس مطب به درمان بپردازند. در این ساختمان پزشکان متخصص رادیولوژی، کلینیکال پاتولوژی و طب فیزیکی و توانبخشی و دفاتر کار مامائی، بینائی سنجی و مشاوره تغذیه و رژیم درمانی در صورت داشتن پروانه و مجوز مربوطه می توانند فعالیت داشته باشند. نام ساختمان یا مجتمع می تواند در بالای تابلوهای پزشکان باشد. پزشکان ساختمان پزشکی جهت تزریقات و پانسمان موظفند آئین نامه مربوطه را

رعایت نمایند (اخذ مجوز خاص خود) وجود اتاق عمل سرپائی و تخت اضافی برای سرم تراپی و یا شیمی درمانی (بیش از دو تخت) و ایجاد شرایط درمانگاهی در هر صورت ممنوع است.

**۴۲-** موسسات پزشکی منحصر با دریافت پروانه بهره برداری که طبق ضوابط قانونی صادر می گردد و مجاز به فعالیت پزشکی می باشند. و هیچ مجوز دیگری جایگزین پروانه بهره برداری نمی باشد.

**۴۳-** فروش لنزهای رنگی و طبی بدون تجویز چشم پزشک و خارج از مراکز ارائه خدمات اپتومتری پروانه دار، دایر کردن مراکز دندانپزشکی و ارائه خدماتی که در حیطه وظائف دندانپزشک می باشد، توسط تکنسین های دندانپزشکی و کمک دندانسازان تجربی و افرادی که پروانه اشتغال پزشکی ندارند، ممنوع بوده و به طور قانونی پیگیری می شود (۲/۹۷۶/س مورخ ۸۱/۲/۳ معاون سلامت، اطلاعیه ۴ مراقبت های مدیریت شده)

**۴۴-** آن دسته از گیاهان داروئی قابل استفاده می باشند که پروانه ساخت از معاونت داروئی وزارت بهداشت داشته و با دستورالعمل مصرف در داروخانه ها به عنوان داروی گیاهی عرضه می شود.

با استناد به ماده ۳ قانون مقررات پزشکی، داروئی و مواد آشامیدنی و اصلاحات مصوب، تجویز هرگونه دارو اعم از شیمیایی و گیاهی توسط افراد غیر پزشک ممنوع و قابل پیگیری می باشد (۸۲۲۶۱/س مورخ ۸۱/۶/۲۵ معاون سلامت و غذا و دارو، اطلاعیه (۶) مراقبت های مدیریت شده)

**۴۵-** پزشکان و دندانپزشکان نمی توانند خود را معالج بیماری خاصی معرفی نمایند و صرفا می توانند به دویا سه حیطه از حوزه نقش و توانائی خود در تابلو یا سرنسخه اشاره کنند. درج عنوان « جراحی پلاستیک توسط متخصصین جراحی دهان و فک و صورت و یا جراحی فک و صورت توسط متخصصین جراحی پلاستیک و یا گوش و حلق و بینی با آئین نامه مطابقت ندارد.

**۴۶-** (۲۶۴۷۰ مورخ ۸۵/۲/۲ دفتر وزیر)

**۴۶-۱:** پزشکان حق تجویز داروهای غیر مجاز و خارج از فهرست رسمی کشور را ندارند و در صورت تخلف موضوع بررسی و در صورت تکرار پروانه آنها لغو می گردد .

**۴۶-۲:** پزشکان و سایر حرف پزشکی به هیچ وجه حق فروش دارو خارج از داروخانه را ندارند و این امر جرم محسوب می گردد و قابل پیگرد قضائی است .

**۴۶-۳:** نسخه های گران قیمت و خارج از حد متعارف (خصوصا فرآورده های آرایشی و بهداشتی و پوستی) باید در کمیته نسخ ارزیابی گردد و در صورت نبود توجیه علمی و یا عدم ضرورت و یا وجود اقلام غیر مجاز برخورد قانونی صورت می پذیرد .

**۴۶-۴:** هرگونه ارتباط مالی ناسالم بین پزشک، داروخانه و شرکت های وارداتی، تولیدی و توزیعی اقلام دارویی، آرایشی و بهداشتی و مکمل ها تخلف محسوب می گردد و در صورت اثبات، پروانه های طبابت و داروخانه و مجوزهای شرکت های مربوطه لغو و متخلفین به مراجع قضائی معرفی گردند .

**۴۷-** انجام UROD تنها در مراکز بستری و پس از اخذ مجوز از کمیسیون قانونی ماده ۲۰ امکان پذیر است (۸۰۵۵/ج/س مورخ ۸۳/۱۲/۱۶ مدیرکل دفتر سلامت روانی، اجتماعی و مدارس)

**۴۸-** مدارک و شواهد علمی مستند و مستدل در خصوص انرژی درمانی وجود ندارد (۴۲۵۳/م مورخ ۸۳/۱۲/۱۰ رئیس مرکز نظارت و اعتبار بخشی امور درمان)

**۴۹-** تاسیس واحد تزریقات و پانسمان در محل مطب پزشکان :

**۴۹-۱-** واحد فوق محلی است که امور تزریقات و پانسمان بیماران سرپائی، با نظارت مستقیم پزشک و بر اساس آئین نامه مربوطه در آن انجام می پذیرد .

**۴۹-۲-** مطب پزشک و واحد تزریقات و پانسمان می بایست در یک طبقه ساختمان و در مجاورت یکدیگر باشند .

**۴۹-۳-** مجوز، ازسوی معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی اعطا می گردد .

**۴-۴۹:** مجوز تاسیس به صورت مشترک وبه نام پزشک وفرد واجد شرایط صادر خواهدشد وفعالیت واحد تزریقات وپانسمان، منوط به فعال بودن مطب وحضور دارندگان مجوز مشترک می باشد ودر صورت عدم حضور پزشک فقط در صورت اورژانس بودن بیمار،تزریق دارو توسط واحد تزریقات مجاز می باشد ودر صورتیکه هریک از دارندگان مجوز مشترک برای مدت حداکثر دوماه در محل مطب حاضر نشوند،هم تراز جانشین،مسئولیت وی را برعهده خواهدداشت وبرای بعداز دوماه بایستی مجوز قبلی باطل ومجوز جدید با مسئولیت فرد واجدشرایط جدید صادر گردد.

**۵-۴۹-۵:** متقاضیان واجد شرایط تاسیس واحد تزریقات وپانسمان شامل :

**۵۰-کلیه** پزشکان دارای پروانه مطب معتبر،دارندگان کارشناسی وکاردانی پرستاری وبالاتر رشته پرستاری که طرح وتعهدات قانونی خود را انجام داده باشند،دارندگان دیپلم بهیاری با حداقل سه سال سابقه کار،دارندگان مدارک مددیارپزشکی (کسانیکه دوره سه ساله آموزش وپرورش را گذرانده ومدرك دریافت نموده اند.)معادل مدرک بهیاری شناخته می شوند،افرادیکه مدرک پزشکیاری دارند دارندگان مدرک کاردان (تکنسین ) بیهوشی با حداقل سه سال سابقه وتکنسین فوریت های پزشکی با حداقل ۵ سال سابقه کار در مراکز درمانی واورژانس به تائید معاونت درمان دانشگاه مربوطه،کاردان های مامائی،اتاق عمل ومبارزه با بیماری ها ومدارک بالاتر رشته های مذکوردر مراکزی که توسط معاونت های درمان دانشگاه اعلام می گردد، دوره آموزشی تزریقات وپانسمان طی نموده ودر امتحان مربوطه موفقیت کسب کرده باشند،شاغلین تجربی که دارای ۵ سال سابقه کاردرواحدهای تزریقات وپانسمان طی نموده ودر امتحان مربوطه موفقیت کسب کرده باشند،شاغلین تجربی که دارای ۵سال سابقه کار در واحدهای تزریقات وپانسمان مراکز درمانی یامطب پزشکان بوده وسابقه آنها به تائید معاونت درمان دانشگاه رسیده باشد وسن آنها حداقل ۳۰سال باشد ودرمراکزی که توسط معاونت درمان دانشگاه اعلام می گردد دوره آموزشی طی نموده ودر صورت موفقیت در امتحان مربوطه درخواست مجوزنمایند کلیه متقاضیان

می بایست تحت نظر مستقیم پزشک واجد شرایط مطب باشند و بدون حضور پزشک مجوز صادر نمی گردد (۸/۲۰۷۳/س مورخ ۸۲/۹/۹ دفتر وزیر)

**۵۱- کلیه پزشکان که دوره تکمیلی تخصصی فلوشیپ را در خارج و داخل کشور گذرانده باشند پس از تأیید اداره کل دانش آموختگان عنوان فلوشیپ را در پروانه مطب آنان درج و سپس پزشکان می توانند از عنوان فلوشیپ در تابلو و سرنسخه استفاده نمایند. پزشکان دارای عنوان فلوشیپ به هیچ وجه نمی توانند از عنوان فوق تخصص در تابلو و سرنسخه استفاده کنند. (۸/۱۴۷۲۴/س مورخ ۸۲/۷/۱۴ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)**

**۵۲- با توجه به ماده ۱۱ آئین نامه اجرائی ماده ۸ قانون تشکیل وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی مسئولین کلیه مراکز و موسسات پزشکی موظفند کلیه اطلاعات مورد نیاز بازرسان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی را در اختیار آنان قرار دهند. (۲۰۱۶۶/ک مورخ ۷۲/۱۲/۲۳ معاون درمان وزارت بهداشت و درمان)**

**۵۳- طب سوزنی یک روش درمانی می باشد و پزشکانی که دوره طب سوزنی را گذرانده اند و دوره آنان مورد تأیید معاونت آموزشی و اموردانشگاهی رسیده باشد می توانند از این روش در درمان بیماران، بدون داشتن تابلو، سرنسخه و تبلیغات استفاده نمایند (۱۸۱۱۱/س مورخ ۸۲/۹/۱۲ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)**

**۵۴- بکارگیری دستگاه تست ورزش در مطب:**

**۵۴-۱: انجام تست باید توسط متخصص قلب و عروق باشد.**

**۵۴-۲: امکانات احیاء قلبی-ریوی (CPR) در مطب به طور کامل وجود داشته باشد.**

**۵۴-۳: قبل از انجام تست، هماهنگی بایکی از مراکز درمانی جهت پذیرش بیمارانی که دچار هرگونه عارضه خطرناک ناشی از این تست می گردند وجود داشته باشد.**

- در هر حال توصیه می شود این تست بدلیل مخاطرات احتمالی، ترجیحا در بیمارستان ها انجام شود (۲/۷۷۴۱/س مورخ ۲/۵/۱۲ رئیس مرکز برنامه ریز و هماهنگی امور درمان و ۳۴۸۳۷/مورخ ۸۲/۵/۱۵ دبیرخانه معاونت درمان دانشگاه ایران )

**۵۵-** ایجاد کلیه موسسات پزشکی ،پیراپزشکی و حرف وابسته پزشکی به هرنام و عنوان (نظیر بیمارستان ،درمانگاه ،مرکز جراحی محدود ،رادیولوژی ،داروخانه ،فیزیوتراپی ،آزمایشگاه ،عینک طبی و...) ملزم به اخذ پروانه های قانونی (تاسیس ومسئول فنی )از وزارت متبوع می باشد .وبا متخلفین برابر ضوابط ومقررات اقدام خواهدشد(۲۵۱۲۸/ک مورخ ۷۶/۹/۲۲ معاون درمان وزارت بهداشت و ۳۳۶۳/مورخ ۷۵/۴/۹ وزیر بهداشت ودرمان )

**۵۶-** براساس ضوابط تحویل داروی مخدر به مطب ها امکان پذیر نمی باشد (۴۶۴۷/دک مورخ ۷۶/۶/۱۱ معاون درمان وزارت بهداشت ودرمان )

**۵۷-** هرگونه تغییر در مطب که شبیه ایجاد موسسه پزشکی راتداعی کند غیرمجاز ومنوط به اخذ مجوز می باشد.(۸/۳۰۲۳۹/ک مورخ ۷۵/۱۰/۲۳ مدیرکل صدور پروانه ها )

**۱-۵۷-** نصب هرگونه آگهی یا تابلو با ذکر عناوین یا کارائی خاص که نام گذاری مطب یا مجموعه مطب ها را به دنبال داشته وتداعی موسسه پزشکی را بنماید ،نیاز به اخذ موافقت کمیسیون قانونی ماده ۲۰ و صدور پروانه مستقل ومعرفی وتصویب صلاحیت مسئول فنی دارد ودر موارد عدم صدور پروانه ،استفاده کنندگان ملزم به جمع آوری عنوان خاص هستند .

**۲-۵۷-** تنها عناوین مجاز قابل استفاده قبل وبعد از نام پزشک ،همان عنوان های ذکر شده در پروانه مطب بوده وهرگونه تغییر وتفصیل ،تنها پس از تبدیل پروانه مطب امکان پذیر می باشد .

**۳-۵۷-** دایر نمودن مطب شبانه روزی دندانپزشکی وپزشکی تنها با نصب تابلو نام پزشک و ذکر ساعات کار ممکن بوده واستفاده از سایر عناوین وتابلوهای با نام خاص وفعالیت شخص دیگری در آن محل غیر مجاز است (۸/۲۷۰۳۴/ک مورخ ۷۳/۱۰/۷ مدیرکل امور پروانه ها)

**۵۸- رژیم درمانی :** فقط متخصصین داخلی ،گوارش وقلب وعروق می توانند در زمینه رژیم درمانی و تغذیه در مطب خود فعالیت کنند(۵۰۲۲۵/۸/ک مورخ ۷۷/۱۰/۱مدیرکل صدور پروانه ها)

**۵۸-۱:** مشاور تغذیه و رژیم درمانی می بایستی دارای مدرک کارشناسی (لیسانس کارشناسی ارشد(فوق لیسانس) تغذیه بالینی وعلوم تغذیه و یادکترای PHD تغذیه باشد و پس از اخذ مجوز فعالیت می تواند به کار بپردازد.

**۵۸-۲:** کارشناس ارشد حداقل یک سال ،کارشناس سه سال سابقه کار بیمارستانی داشته باشد ولی دکترای تغذیه بالینی نیازی به سابقه بیمارستانی ندارد.طرح وخدمات قانونی که در بیمارستان انجام شده باشد جزء سابقه کار محسوب می شود.

**۵۸-۳:** اجازه چاپ سربرگ وفق مفاد پروانه کار را دارند .

**۵۸-۴:** تعرفه خدمات ارائه شده مطابق تعرفه های مصوب وزارت بهداشت ودرمان می باشد .

**۵۸-۵:** فارغ التحصیلان رشته تغذیه (کارشناس ،کارشناس ارشد وPHDتغذیه ) دارای مجوز دفترکار ،مجاز به پذیرش مستقیم بیماران نمی باشندومی بایستی بیماران ارجاعی از طرف پزشکان (به صورت غیر مستقیم )پذیرش شوند .

**۵۸-۶:** هرگونه جابجائی ،انتقال ویاتعطیلی دفترکار باید با اطلاع وموافقت دانشگاه علوم پزشکی مربوط می باشد .

**۵۸-۷:** نظارت بر عملکرد دفاتر مشاوره تغذیه بعهد دانشگاه های علوم پزشکی ودر صورت لزوم دفتر نظارت وارزشیابی حوزه معاونت درمان وزارت متبوع می باشد .ومراکز مشاوره تغذیه موظف به پاسخگوئی وهمکاری بابازرسین وزارت بهداشت ودرمان هستند ودر صورت عدول از ضوابط ومقررات ،با متخلف برخورد ودر صورت لزوم مرکز تعطیل ومجوز فعالیت باطل اعلام می گردد .

**۵۸-۸:** نصب اصل مجوزدفتر کار در محل فعالیت ومعرض دید مراجعین الزامی است .

**۵۸-۹:** مشاور تغذیه (رژیم درمانی) مجاز به تجویز دارو برای بیماران نمی باشد و همچنین حق دستور انجام آزمایشات کلینیکی و پاراکلینیکی و رادیوگرافی را ندارند، مجاز به صدور گواهی استراحت و گواهی صحت مزاج نمیباشند. و حق انجام تزریقات و پانسمان را ندارند (آئین نامه چگونگی فعالیت دفاتر کار مشاوره تغذیه و رژیم درمانی - دفتر وزیر: بدون شماره و تاریخ )

**۵۹-** متخصصین پزشکی فیزیکی و توانبخشی مانند سایر متخصصین می توانند بیماران رشته تخصصی خود را معاینه و با دستورات داروئی، توانبخشی و یا تجویز وسایل کمکی درمان نمایند. ضمناً متخصصین مجاز به انجام الکترو میوگرافی در محل کار خود بوده و می توانند مسئولیت فنی موسسات توانبخشی رانیز بعهده گیرند (۸/۳۴۸۱ ک مورخ ۷۴/۲/۲۳ مدیرکل امور پروانه ها )

**۶۰-** تاسیس هر نوع مطب و تغییر محل آن باید با اجازه وزارت متبوع و دانشگاه های علوم پزشکی سر اسر کشور باشد بنابراین پزشکان به هنگام افتتاح، تعطیل و یا تغییر محل مطب موظف به کسب اجازه و اطلاع دادن به وزارت بهداشت می باشد (۲۰۳۵۸ ک مورخ ۷۴/۱/۲۸ معاون امور درمان و دارو)

**۶۱-** تغییر محل مطب به شهرهایی که تراکم پزشک یا تسهیلات زندگی کمتر است، ضمن حفظ حق افتتاح مجدد مطب در محل قبلی با اعلام موضوع به نظام پزشکی و موافقت وزارت بهداشت و درمان و تحویل پروانه قبلی مجاز خواهد بود (۱۴۵۳۹ مورخ ۷۴/۶/۷ مدیرکل امور پروانه ها )

**۶۲-** مطب پزشکان تازمان مراجعه بیمار می تواند فعالیت داشته باشد (۸/۶۷۵۸ س مورخ ۸۱/۴/۲۲ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی در امور درمان)

**۶۳-** ساعات کار موظف پزشکان و دندانپزشکان دارای پروانه و یا مجوز مطب در بیمارستان ها و درمانگاه ها و مطب جهت صدور گواهی فعال بودن مطب، حداقل سه نوبت کاری در هفته می باشد (۸/۱۴۰۸۹ ک مورخ ۷۹/۸/۱ مدیرکل صدور پروانه ها)

**۶۳-۱-** پزشکانی که توسط موسسات پزشکی (بیمارستان، درمانگاه) به عنوان مسئول فنی معرفی می گردند تا مدت یکسال غیر قابل تغییر خواهند بود مگر در

صورت فوت یا ابتلا به بیماری هایی که حضور مسئول فنی را در موسسات پزشکی غیر ممکن می سازد

**۲-۶۳:** حضور مسئول فنی در موسسه حداقل در یک شیفت درمانی مشخص، ضروری است و درغیاب خود لازم است فردی واجد شرایط و صلاحیت را به عنوان قائم مقام معرفی نماید ولی بهر صورت مسئولیت اداره و اقدامات رخ داده، کماکان بعهدہ مسئول فنی خواهد بود.

**۳-۶۳:** چنانچه مسئول فنی بهر علت (مسافرت، بیماری و...) بیشتر از دوماه از حضور در موسسه غیبت نماید، پروانه اولغو خواهد شد

**۶۴:** انجام و تفسیر دانسیتومتری :

**۱-۶۴:** دستگاههای دانسیتومتری به عنوان یک وسیله تشخیصی پاراکلینیکی در مطب های شخصی متخصصین واجد شرایط (داخلی، ارتوپدی، زنان، پزشکی هسته ای و رادیولوژی ) قابل استفاده و راه اندازی می باشد .

**۲-۶۴:** دلیل داشتن کمترین دوز اشعه نیازی به رعایت ضوابط بهداشت پرتوها را ندارند .

**۳-۶۴:** بهره برداری از دستگاه های مذکور و نظارت بر انجام و تهیه گزارشات مربوط به آن توسط متخصصین ذیل مجاز می باشد : کلیه متخصصین رشته های داخلی، ارتوپدی، زنان منوط به آنکه گواهی آموزش لازم را از گروه آموزشی مربوطه دانشگاه و یا انجمن علمی تخصصی رشته های فوق داشته باشند، رشته های پزشکی هسته ای و رادیولوژی نیاز به ارائه گواهی آموزش یا تائید انجمن علمی تخصصی مربوطه راندارند (۱۰۹۸۳۵/س مورخ ۸۰/۹/۵ معاونت سلامت)

**۶۵:** انجام اعمالی مانند جراحی پلاستیک بینی در مطب برخلاف قوانین مصوب است و اینگونه اعمال صرفا باید در بیمارستان ها انجام شود (۷۷۳/س مورخ ۸۰/۴/۲ مشاور وزیر و مدیرکل دفتر بازرسی و پاسخگویی به شکایات)

**۶۶:** تاسیس موسسه ساخت و فروش عینک طبی : منوط به اخذ مجوزهای لازم از وزارت متبوع می باشد (مورخ ۷۷، ۱۵۶۴۹/۳/۳۱ معاونت درمان دانشگاه)

**۶۷- آموزشگاه های «مراقبت پوست ومو»** در حیطه وظائف قانونی پزشکان می باشد و تعیین استانداردهای خدمات درمانی وبهداشتی از وظائف این وزارت است (۸۸/۲/۱۰۴ مورخ ۸۱/۸/۵ معاون سلامت)

**۶۸- انجام حجامت در مطب پزشکان** جایگاه قانونی ندارد، انجام تحقیقات در مراکز پژوهشی پزشکی تحت نظر دانشگاههای علوم پزشکی وارجحیت در بیمارستان های دانشگاهی قابل انجام است . وپژوهش بدون حق انتفاع وبا رعایت کلیه اصول اخلاق پزشکی درخصوص پژوهشهای INVASIVE باید انجام شود .(۲۴۹۶۰/ک مورخ سال ۷۸ معاون درمان )

**۶۹- چنانچه پزشک برای** ملاحظه نتیجه آزمایشات ورادیوگرافی ها ، حداقل بیمارار را مورداریابی ،معاینه ویا درمان مختصر قرار دهد مجاز به دریافت حق ویزیت می باشد .(۸۵۳۰/ک مورخ ۷۹/۵/۳ معاون درمان ودبیر شورایعالی بیمه خدمات درمانی )

**۷۰- تعیین یا تائید علت فوت** وصدورجواز دفن در موارد زیر الزاما در پزشکی قانونی صورت خواهدگرفت :

مرگ ناشی از : قتل ،خودکشی، هرگونه منازعه (درگیری فیزیکی یا لفظی ) ، هر نوع سلاح سرد یا گرم ،حوادث رانندگی وتصادف (به هر شکل یا هر فاصله زمانی از حادثه ) ،مسمومیت (شیمیایی ،دارویی ،گاز گرفتگی و...) ، سوء مصرف مواد مخدر ،حوادث ، (زلزله،سیل ،سقوط،برق گرفتگی ،سرمازدگی ، گرمازدگی،صاعقه زدگی و...)،کار (حوادث شغلی ،موادآلاینده محیط کار و...)مرگ درزندانبازداشتگاه ،پرورشگاه ،اردوگاه ،پادگان،آسایشگاه ،مهمان سرا و...، مرگ در معابر ومجامع عمومی وپارک ها ،اقدامات تشخیصی ودرمانی ،مرگ حین یا متعاقب زایمان یا سقط جنین ،مرگ حین یا متعاقب ورزش ،مرگهای ناگهانی غیر منتظره وغیر قابل توجیه ،هرمرگی که احتمال شکایت از کسی مطرح باشد ،هرمرگ مشکوک ، مرگ افراد ناشناس واتباع بیگانه ،مرگ ناشی از خشونت خانوادگی ومرگی که احتمال جغه یا جنایت درآن برود (۲/۲۳۶۴۲/ک مورخ ۸۳/۱۱/۲۶ رئیس مرکز نظارت واعتبار بخشی اموردرمان )

**۷۱-** سقط درمانی با تشخیص قطعی سه پزشک متخصص و تأیید پزشکی قانونی مبنی بر بیماری جنین که به علت عقب افتادگی یا ناقص الخلقه بودن موجب حرج مادر است و یا بیماری مادر که با تهدید جانی مادر توأم باشد قبل از ولوج روح (۴ ماه) با رضایت زن مجاز می باشد و مجازات و مسئولیتی متوجه پزشک مباشر نخواهد بود. (۲/۸۵۸۷۶ مورخ ۸۴/۳/۳۱ رئیس مجلس شورای اسلامی)

**۷۲-** ساختمان پزشکان: به چند مطب پزشکی یا دندانپزشکی اطلاق می گردد که در یک ساختمان هر کدام با داشتن مطب و تابلو و سرنسخه مستقل و پروانه تاسیس مطب به درمان بیماران خود بپردازند. در این ساختمان متخصص رادیولوژی، کلینیکال پاتولوژی و طب فیزیکی و توانبخشی دفاتر کار مامائی، بینائی سنجی و مشاور تغذیه و رژیم درمانی هم در صورت داشتن پروانه و مجوز مربوطه می توانند فعالیت داشته باشند.

**۷۲-۱:** تابلو این ساختمان (ساختمان پزشکان) می تواند در بالای تابلوهای پزشکان دارای نام یا شماره خاص باشد یک تابلو و ابعاد آن حداکثر ۷۰×۵۰ سانتی متر باشد.

**۷۲-۲-** وجود اتاق سرپائی و تخت اضافه برای سرم تراپی یا شیمی درمانی در ساختمان پزشکان ممنوع می باشد و در هر صورت ساختمان یا مجتمع پزشکی نباید شرایط درمانگاهی داشته باشد (۸/۱۹۷۹۱/س مورخ ۸۱/۱۰/۳۰ رئیس مرکز برنامه ریزی و هماهنگی امور درمان ۵/۴۹۵۱۱/ مورخ ۸۱/۱۰/۱۱ معاون فنی سازمان نظام پزشکی)

**۷۳-** تابلو مراکز: فقط یک تابلو به اندازه (۲۱۰×۱۵۰ سانتی متر) برای بیمارستان ها، درمانگاه ها و مراکز جراحی محدود و یک تابلو به اندازه (۱۴۰×۱۰۰ سانتی متر) برای موسسات رادیولوژی، سونوگرافی، ام، آر، آی، سی تی اسکن، پزشکی هسته ای، رادیوتراپی، فیزیوتراپی، مراکز مشاوره پرستاری، خدمات پزشکی بالینی در منزل، ارتوپدی فنی، عینک سازی و... و کلیه مطب ها و دفاتر کار با دو تابلو به انداز (۷۰×۵۰) که پزشکان و دندانپزشکان با ذکر پزشک عمومی و دندانپزشک عمومی می توانند از سه رشته تخصصی خود را در تابلو و سرنسخه قید نمایند. در غیر این

صورت موسسات خا طی به اداره پروانه ها و مطب ها و دفاتر کار به نظام پزشکی استان ها معرفی می شوند (۸/۱۱۱۷۴۱/س مورخ ۸۴/۱۲/۱ معاون سلامت ، ۹۶۸۶۳ شماره معاونت درمان )

#### ۷۴- نحوه کار با دستگاههای لیزر جراحی :

۱-۷۴- بردیا پره بورد تخصصی هریک از رشته های جراحی و پوست

۲-۷۴- گواهینامه حضور دریک دوره آموزشی مربوطه با توجه به تخصص مجوزهای صادره هر سه سال باید تجدید گردد.(در صورت ارائه مدرک دال بر کاربروی حداقل ۸مورد بدون عارضه ونیز حضور در دوره بازآموزی انجمن های تخصصی مربوط) ۲۱۱۸۹/ک مورخ ۷۹/۹/۱۲ معاون درمان

۷۵-URD : می بایست حتما توسط پزشک متخصص بیهوشی پس از ارجاع از سوی روانپزشک ودر بیمارستان مجهز به ICUانجام گیرد (۷/۱۱۲۶۷۹/ب/س مورخ ۸۴/۱۲/۲ معاون سلامت )

۷۶-انرژی درمانی روندی غیر قانونی است که موجب اختلال در درمان بیماران وتاخیر ویا توقف درمان علمی آنان خواهدبود .(۱۴۳۳۵/س مورخ ۸۵/۲/۱۰ معاون سلامت)